

اردو میں قرآنی مطبوعات

کتابیات

ابوسفیان اصلاحی

[اردو میں قرآنیات کے مختلف موضوعات پر شائع ہونے والی مطبوعات کی کتابیات کی یہ پانچویں قسط ہے۔ اس قسط میں علم قرأت و تجوید پر شائع ہونے والی کتابوں کا احاطہ کیا گیا ہے۔ اس سے پہلے کی قسطوں میں تحقیقات قرآنیات، قرآنی اشاریے، اصول تفسیر، اعجاز قرآن، تاریخ نزول و تدوین، قرآن اور تعلیمات قرآن، تفسیر و تاویل اور فہم القرآن کا احاطہ کیا گیا ہے۔]

قرآن کریم اور علم قرأت و تجوید

آداب تلاوت و حفظ قرآن و حفظ قرأت - رحیم بخش - ملتان (بدون تاریخ) ص ۱۲۷

آداب القرآن - محمد اشرف عالم - ۱۹۹۰ء ص ۱۸

ابتدائی قواعد قرأت - محمد ابراہیم نہری - ۱۹۵۷ء ص ۱۵

اسہل التجوید فی القرآن المجید - محمد یحییٰ - نذیر احمد - مکتبہ عثمانیہ - سایہ سوال (بدون تاریخ) ص ۶۳

اعجاز القرآن فی تجوید الفرقان - محمد عنایت علی - ایجوکیشنل پریس - ادب منزل چوک - کراچی -

۱۹۶۸ء (دو جلدیں)

اعجاز القرآن فی تجوید القرآن - عنایت علی (بدون تاریخ) ص ۱۶

امانیہ شرح شاطبیہ - اظہار احمد تھانوی - قرأت اکیڈمی - لاہور (بدون تاریخ) ص ۱۵۷

النوار عامی - محمود حسین بن بہادر حسین - شمس الاسلام پریس - حیدر آباد دکن ۳۱۸ء ص ۹۰

اوراق تجوید - محمد نثار علی - سلہٹ (بدون تاریخ) ص ۵۶

اوقاف العبارت قرآن مجید - نظام الدین حسن - مطبع مکتبائی - دہلی - ۱۳۱۹ھ - ص ۶۳
ایضاً الفرقان فی تسہیل قرأت القرآن - محمود حسین بن بہادر حسین - عزیز دکن حیدر آباد دکن

۱۳۱۴ھ ص ۴۲

البرہان فی تجوید القرآن - محمد بخش - کراچی (بدون تاریخ) ص ۴۴

بحون اللہ الباری ولی القاری - قاری حافظ محمد ابراہیم - دہلی - ۱۳۱۳ھ - ص ۱۱۰

التبیان شرح خلاصہ البیان - محمد ایوب - مکتبہ وحیدہ - سہارنپور (بدون تاریخ) ص ۲۲۲

تیسیم الضاد یعنی ترجمہ تحفہ نذریہ - رحم الدین - مطبع خادم الاسلام (بدون تاریخ) ص ۹۲

تجوید القرآن - اشرف علی تھانوی - بلالی پریس برادھنورہ - ۱۳۳۳ھ - ص ۴۸

تجوید القرآن - عبدالکریم پاریکھ - باراول - مکتبہ کنز اشاعت العلوم - کراچی - ۱۹۶۱ء - ص ۹۶

تجوید القرآن - محمد خلیل اللہ - مکتبہ اختر - کراچی - ۱۹۶۶ء - ص ۱۹۶

تجوید کی کتاب - شاہ محمد عثمان - تجوید شہدی - سید مجمل حسین - حکمت منزل ممبئی - ۱۹۲۶ء - ص ۹۶

تحفہ امجد - نذیر احمد (بدون تاریخ) ص ۱۶

تحفہ الطلاب - محمد سلیمان بن محمد - مفید عام پریس - آگرہ - ۱۳۳۰ھ - ص ۱۱۳

تحفہ القارئین - محمد حسن - مطبع فاروقی - دہلی - ۱۳۲۹ھ - ص ۴۲

ترجمہ القول المفید فی علم التجوید (مترجم یاور حسین عمری گویا موی) (بدون تاریخ) ص

التحفة المرضیة فی شرح المقدمة الجزریة - محمد عاشق الہی - حیدر آباد - پاکستان (بدون تاریخ) ص ۲۴۰

تذکرہ قاریان ہند - بسم اللہ بیگ - منیر محمد کتب خانہ - آرام باغ - کراچی (بدون تاریخ) ص ۴۴

ترتیل خدا بخش - کرمی پریس - لاہور (بدون تاریخ) ص ۵۲

تسہیل الترتیل - محمد الیاس برنی - دار المطابع الجامعہ عثمانیہ - ۱۳۶۰ھ - ص ۱۶۸

تسہیل الفرقان - ابو البشر محمد حسین پالوی - پلو ابراہیم کب لائن - کراچی - ۱۹۴۹ء - (دو جلدیں)

تعلیم التجوید - (بدون مصنف) مکتبہ سورتی - ممبئی - ص ۴۸

تعلیم القاری - ریاست علی خان شاہجہاں پوری - مطبع نامی - کانپور - ۱۳۰۶ھ - ص

تعلیم الوقوف۔ محمد اسماعیل۔ المکتبۃ الامدادیہ التجویدیہ۔ لاہور ۱۹۴۵ء۔ ص ۲۰۰
 التعمدۃ الشریفیہ فی شرح مقدمۃ الجزریہ۔ محمد شریف۔ مکتبۃ القراءت۔ لاہور ۱۹۶۳ء۔ ص ۳۵۹
 تکثیر النفع فی القراءت الصبح۔ رحیم بخش۔ ملتان (بدون تاریخ) ص ۲۲۳
 تنشیط الطبع فی احراء الصبح۔ مولانا اشرف علی تھانوی۔ راشد کمپنی۔ دیوبند (بدون تاریخ) ص ۱۱۱
 تنویر شرح تیسیر (مترجم) رحیم بخش۔ مشہور پریس۔ کراچی (بدون تاریخ) ص ۱۶۶
 تنویر المرأة شرح ضیاء القراءۃ۔ ضیاء الدین احمد۔ قدیمی کتب خانہ۔ آرام باغ۔ کراچی۔

بدون تاریخ، ص ۱۲۸

تیسیر القاری۔ نور الحق دہلوی (مترجم قلندر حسن)۔ بنگلور۔ ۱۸۷۷ء۔ ص
 تیسیر القرآن۔ محمد سلیم۔ دلپذیر پریس۔ لکھنؤ (بدون تاریخ) ص
 تیسیر التجوید۔ عبدالحق۔ موتی بازار۔ لاہور (بدون تاریخ) ص ۵۹
 جزاء القراءات مع ترجمہ جزری (بدون مصنف) مطبع انصاری دہلی
 جمال القرآن۔ مع شرح کمال الفرقان۔ محمد طاہر ادارہ کتب طاہریہ ملتان (بدون تاریخ) ص ۲۸
 جمال القرآن۔ اشرف علی تھانوی۔ ہلالی پریس سادھورہ۔ ۱۳۳۳ھ۔ ص ۳۸
 الجواهر النقیۃ فی شرح مقدمۃ الجزریہ۔ اظہار احمد تھانوی تجوید القرآن۔ لاہور (بدون تاریخ)
 حرز الاصول والفروع۔ محمد علی خاں جلال آبادی ۱۹۴۳ء۔ ص ۲۹۵
 حروف القرآن۔ محمد اسماعیل۔ المکتبۃ الامدادیہ التجویدیہ۔ لاہور ۱۹۸۸ء۔ ص ۵۳۸
 حسن القرآن فی تجوید القرآن۔ محمود حسن۔ مدرسہ احمدیہ۔ دہلی ۱۹۳۲ء۔ ص ۳۳۔
 خلاصۃ انظم التجوید فی وجوب علم التجوید۔ سلامت اللہ مولوی ابوالنکاح، مطبع اختر دکن حیدرآباد
 ۱۳۲۸ھ۔ ص ۳۰

خلاصۃ البیان فی تجوید القرآن۔ محمد عنایت اللہ سید المطالع۔ سہانی پور ۱۳۳۳ھ۔ ص ۳۵
 خلاصۃ التجوید۔ سنی محمد۔ اشاعت اول چکوال۔ ۱۹۸۶ء۔ ص ۱۲
 خلاصۃ التجوید (منتاح التجوید)۔ مظہر بیگ۔ ابراہیم پریس دیوبند ۱۳۳۲ھ۔ ص ۳۲
 خلاصۃ التجوید۔ اظہار احمد تھانوی۔ قرأت اکیڈمی۔ لاہور (بدون تاریخ) ص ۶۳

خلاصۃ تجوید احمدیہ - محمد احمد - مطبع ابو العلاء - حیدر آباد دکن - ۱۳۲۲ھ - ص ۲۴

خلاصۃ التجوید - محمد منیر علی - مطبع ابراہیمیہ - حیدر آباد - ۱۳۳۸ھ - ص ۹۰

خلاصۃ قرأت - محمد جعفر - ۱۲۶۳ھ - ص

رسالہ اثبات وقت لازم - محمد علی خاں - ۱۳۱۵ھ - ص

رسالہ تجوید - جعفر علی (منظوم) - دہلی - ۱۲۶۳ھ - ص ۶۴

رسالہ تجوید - عبدالعزیز خاں - عزیز پریس - آگرہ (بدون تاریخ) ص

رسالہ تجوید - ناصر الدین

رسالہ تجوید - ناظم حسین عمری گوپا موی - ۱۹۳۰ھ - ص ۳۲

رسالہ تجوید القرآن - ابو الحسن قربانی - ۱۲۳۴ھ - ص ۲۵

رسالہ قرأت منظوم - مولوی ابوالحسن رحمانی پریس - مدراس - ۱۲۶۹ھ - ص ۴۰

رفع الخلاف فی حکم الاوقاف - اشرف علی تھانوی - ۱۲۶۲ھ - ص ۹۹

رموز اوقاف قرآن - (بدون مصنف) نور پریس - آگرہ

رموز القرآن - سید ظفر حسن - شمیم بکڈپو - کراچی (بدون تاریخ) ص ۲۳۸

رموز القرآن - محمد حسن علی ہاشمی - نو کشور - لکھنؤ - ۱۲۸۹ھ - ص ۱۶

رہمائے قرأت - سید سردار علی شاہ سکھ سہ - ۱۹۲۹ھ - ص ۳۱

زینت القاری - مجید الدین - مطبع اکبری - آگرہ - ۱۲۶۳ھ - ص ۷۵

زینت القاری - کرامت علی - مظہر آرٹ پریس - ۱۲۸۵ھ - ص ۷۵

سراج القراءت - پیر محمد - نامی پریس لکھنؤ - ۱۳۰۶ھ - ص ۱۱۸

سراج الغیبات فی معاد الآیات - فتح محمد مشہور آفٹ پریس - کراچی (بدون تاریخ) ص ۱۰۰

سلک اللآلی والمرجان شرح نظم احکام الان - محمد طاہر - ادارہ نشر و اشاعت اسلامیات

ملتان (بدون تاریخ) ص ۱۴۴

الشاطبیہ ظہار احمد تھانوی (مؤلف القاسم بن فروہ بن خلف الشاطبی الاندلسی) پہلا ایڈیشن

لاہور (بدون تاریخ) ص ۴۱

شجرہ سبع القراءات۔ ابو محمد محمدی الاسلام۔ مطبع مجتبائی۔ حیدر۔ دہلی۔ ۱۳۳۳ھ ص ۳۲
 شرح اردو کتاب شاطبی (مترجم) فتح محمد کراچی (بدون تاریخ) ص ۱۲
 شرح زینت القاری (بدون مصنف) ۱۲۳۳ھ ص ۱۲
 شرح سبعة قراءات۔ قاری محمدی الاسلام۔ پانی پت۔ ۱۹۳۳ء۔ ص ۳۰
 شرح سبع قراءات۔ محمدی الاسلام عثمانی۔ علمی پرنٹنگ پریس۔ دہلی۔ ۱۳۳۶ھ ص ۳۳۶
 شرح ہندی جزری۔ محمد عبد المجید۔ کانپور۔ ص ۹۶
 شرح ہندی جزری۔ محمد اسحاق صدیقی۔ کتب خانہ رحیمہ۔ دیوبند (بدون تاریخ) ص ۸۸
 سراج القاری۔ سید احمد۔ مطبع حقی (بدون تاریخ) ص ۲۴
 سراج القراءت۔ پیر محمد لکھنوی۔ نامی پریس لکھنؤ۔ ۱۳۳۶ھ ص ۱۱۸
 سہل قواعد تجوید حکیم اللہ حسینی۔ مکتبہ نشاۃ ثانیہ۔ حیدر آباد دکن ۱۹۶۵ء۔ ص ۶
 ضوابط الفرقان (بدون مصنف)

ضوابط القرآن (ترجمہ نہایت البیان)

ضیاء القراءت (بدون مصنف) شاہد کبڈ پوسہار پور (بدون تاریخ) ص ۳۲
 ضیاء القراءت مع سراج القراءت۔ ضیاء الدین۔ کتب خانہ عزیز دیوبند (بدون تاریخ) ص ۱۲۶
 الطیلا الوہیبی فی شرح المقدمة الجزریہ۔ رحم بخش۔ ملتان (بدون تاریخ) ص ۳۷۶
 علم تجوید۔ غلام رسول۔ اولیسیہ پبلشرز۔ لاہور ۱۹۸۳ء۔ ص ۶۳
 علم تجوید و قرأت اور اس کی اہمیت و ضرورت۔ میر اسد علی۔ طبع دوم۔ بیت القراءت۔

کراچی ۱۹۸۰ء۔ ص ۴۸

عمدة المبانی۔ فتح محمد۔ میکسیکل پرنٹرز۔ کراچی (بدون تاریخ) ص ۱۱۵
 عنایات رحمانی۔ فتح محمد بن محمد اسماعیل۔ انجمن پریس کراچی (بدون تاریخ) (تین جلدیں)
 غنیۃ القاری۔ منت الطلی۔ ڈھاکہ (بدون تاریخ) ص ۵۶
 الفرقان برد ضیاء البرہان۔ سید حفیظ الدین ۱۳۸۸ھ۔ دہلی۔ ص ۵۶
 فوائد المرضیہ شرح اردو مقدمہ الجزریہ۔ محمد سلیمان۔ دیوبند (بدون تاریخ) ص ۷۶

فوائد مکیرہ - عبدالرحمن کی ۱۹۵۳ء

قاری بنانے والی کتاب - عبداللہ کانپوری (بدون تاریخ) ص ۲۴۱

قرأت تعلیم طفلان عبدالحق بدایونی - شاہ جہانی پریس - بھوپال ۱۳۹۲ھ ص ۱۷

قرأت ثلاثہ - رحیم بخش - ادارہ نشر و اشاعت اسلامیات - ملتان (بدون تاریخ) ص ۱۵۸

قرأت حضرت امام ابن عامر - رحیم بخش - ادارہ نشر و اشاعت اسلامیات - ملتان -

(بدون تاریخ) ص ۱۰۳

قرأت حضرت امام ابن کثیر - رحیم بخش - ادارہ نشر و اشاعت اسلامیات - ملتان (بدون تاریخ)

ص ۱۹-

قرأت حضرت امام ابو عمرو بصری - رحیم بخش - ادارہ نشر و اشاعت اسلامیات - ملتان (بدون تاریخ) ص ۱۳۳

قرأت حضرت امام حمزہ کو فی رحیم بخش - ادارہ نشر و اشاعت اسلامیات - ملتان (بدون تاریخ) ص ۳

قرأت حضرت امام عاصم - رحیم بخش - طبع دوم - ادارہ نشر و اشاعت اسلامیات - ملتان (بدون تاریخ)

ص ۳۹

قرأت حضرت امام کسائی - رحیم بخش - ادارہ نشر و اشاعت اسلامیات - ملتان (بدون تاریخ) ص ۹۸

قرأت حضرت امام نافح - رحیم بخش - ادارہ نشر و اشاعت اسلامیات - ملتان (بدون تاریخ) ص ۷۵

قرأت حضرت امام نافح - رحیم بخش - ادارہ نشر و اشاعت اسلامیات - ملتان (بدون تاریخ) ص ۳۷۸

قرأت کا پہلا رسالہ - محمود حسن - شمس الاسلام پریس - حیدر آباد دکن - ۱۳۱۵ھ ص ۱۵

قرأت کا دوسرا رسالہ - محمود حسن - شمس الاسلام پریس - حیدر آباد دکن (بدون تاریخ) ص ۲۴

القرأت المرضیہ فی شرح الدرۃ المضیئۃ - فتح محمد - ندیر پرنٹنگ پریس - کراچی - ۱۹۶۶ء ص ۲۵۶

قرأت المصطفیٰ - ناظم ظہور الحسن - ۱۳۳۷ھ ص ۱۶

قواعد تجوید (بدون مصنف) مکتبہ سورتی - ممبئی (بدون تاریخ) ص

قواعد التجوید فی ذکر المجید - شیخ احمد - مطبع شکوفہ گلزار احمد - لکھنؤ - ۱۳۰۱ھ ص ۷۴

قواعد فحیہ محمد حسین بن حسن - ۱۳۹۹ھ - ص ۶۴

قواعد المبتدی - محمد اسماعیل - جمال پریس - دہلی - ۱۹۸۶ء - ص ۳۲

قواعد مکملہ عبد الرحمن - ۱۹۵۳ء - ص ۱۸۳۔

قواعد ہجاء القرآن - محمد شریف - مکتبہ القراءات ساڈل ٹاؤن - لاہور - ۱۹۷۹ء - ص ۲۳۸
کاشف الحسر شرح ناظمہ الزہر - فتح محمد - سول اینڈ ملٹری پریس لمیٹڈ - کراچی - ۱۹۳۷ء - ص ۴۱۰
کتاب الاشارات فی السبج القراءات - عبداللہ بابر - قومی ہجرہ کونسل اسلام آباد پاکستان۔

۱۹۸۳ء - ص ۲۹۱

کتاب التجوید - عبدالحق - عائشہ بوانی اکیڈمی بوائز اسکول - کراچی (بدون تاریخ) ص ۳۲۔
کتاب التجوید - عبد المنان چاند۔

کتاب التجوید - محمد اسماعیل - ترجمہ مفتاح التجوید از عبداللہ بن ابراہیم احمد کی

خانقاہ معصومی رامپور - ۱۹۳۹ء - ص ۱۱۲

کشف النظر - ابو الخیر محمد بن الجزری (مترجم محمد طاہر رحیمی) ادارہ کتب طاہریہ - ملتان - پاکستان

(بدون تاریخ) ۵۳۵/۱، ۴۱۹/۲، ۱۱۲۴/۳

کلید قرأت - قاری خلیل احمد لکھنوی - بشری بلڈ پو - مدراس - ۱۹۳۳ء - ص ۵۴

کلید قرآن - انتظام اللہ شہابی - دہلی - ۱۹۳۹ء - ص ۶۳

کنز الشبہات - محمد محبوب - شمس الاسلام پریس - حیدر آباد - ۱۳۴۲ھ - ص ۴۰۳

مشاہدات القرآن - رحیم بخش - ملتان (بدون تاریخ) ص ۱۸۰

متن الجزریہ - علامہ جزری - میر محمد کتب خانہ - کراچی (بدون تاریخ)

مجموعہ بابت رسائل قرأت - محمد عنایت احمد کاکوروی - مصطفائی پریس لاہور - ۱۳۰۳ھ

ص ۱۰۸

مجموعہ زینت القاری - محمد عنایت احمد - نو کشور پریس لکھنؤ - ۱۹۹۰ء - ص ۶۲

مجموعہ زینت القاری - شیخ احمد۔

مجموعہ القراءت - محمد فتح - مطبع حیدری - بمبئی - ۱۲۹۲ھ

مجموعہ مقصود القاری - محمد عنایت احمد

مجموعہ نادرہ - انظہار احمد تھانوی - قرأت اکیڈمی - لاہور (بدون تاریخ) ص ۷۲

- مختصر التجوید۔ قادر بخش پانی پتی۔ مطبع مصطفائی، دہلی۔ ۱۳۲۲ھ ص ۲۲
- مختصر المفید فی ذکر التجوید (منظوم) قاری حافظ محمد ابراہیم۔ ۱۳۰۶ھ ص ۴۷
- المرآة النيرة۔ حرم بخش۔ ادارہ نشر و اشاعت اسلامیات۔ ملتان (بدون تاریخ) ص ۴۳۱
- مصباح الترتیل۔ عبدالرؤف۔ مکتبہ زینت القرآن۔ دیوبند (بدون تاریخ) ص ۵۶
- معارف التجوید مع رسم القرآن المجید۔ محمد حبیب اللہ۔ معید القرآن۔ کراچی ۱۳۸۶ھ ص ۲۸۰
- معرفۃ التجوید۔ ابن ضیاء محب الدین۔ مطبع مجید کانپور۔ (بدون تاریخ) ص ۱۲
- معین التجوید۔ رضا حسن۔ میر محمد کتب خانہ۔ آرام باغ۔ کراچی (بدون تاریخ) ص ۲۴
- معین القراء۔ سید رضی زبیر حسین۔ مطبع ریاض رضی۔ آگرہ۔ ۱۳۳۲ھ ص ۴۰
- مفتاح التجوید۔ سعید احمد۔ میر محمد کتب خانہ۔ آرام باغ۔ کراچی (بدون تاریخ) ص ۴۰
- مفتاح التجوید۔ محمد عنایت علی۔ ادارہ تبلیغ القرآن مع التجوید۔ کراچی ۱۳۹۶ھ ص ۱۹۲
- مفتاح القرآن۔ (منظوم) محمد عبد المجید۔ نظامی پریس۔ کانپور۔ ۱۳۳۱ھ ص ۲۲۸
- مفتاح الکمال۔ فتح محمد کراچی۔ بدون تاریخ، ص ۱۰۳
- مفید الاطفال۔ محمد حسین۔ اجمل پریس پرنٹس بلڈنگ۔ ممبئی۔ ۱۳۵۰ھ ص ۳۰
- مفید الاقوال۔ محمد حسین۔ قدیمی کتب خانہ کراچی (بدون تاریخ) ص ۶۴
- مفید القاری۔ قادر خاں۔ ۱۲۵۰ھ ص ۱۵
- مفید القاری (بدون مصنف) ڈھاکہ (بدون تاریخ) ص ۹۶
- مفید القاری والسامع (ترجمہ مقدمہ القول الجامع) مہدی حسن۔ قاسمی پریس دیوبند
- ۱۳۳۲ھ ص ۴۴
- المقدمہ الجذریہ۔ محمد دریس العاصم۔ لاہور (بدون تاریخ) ص ۶۴
- مقدمہ شرح شاطبیہ۔ فتح محمد (بدون تاریخ) ص ۶۴
- مقدمہ علم قرأت۔ ابوالحسن اعظمی۔ مکتبہ صوت القرآن۔ دیوبند۔ طبع اول ۱۳۱۶ھ ص ۴۷
- مقصود القاری۔ محمد عنایت اللہ۔ نوکلشور۔ لکھنؤ ۱۳۶۵ھ ص ۶۲
- مقصود القاری۔ محمد نور الدین۔ لکھنؤ۔ ۱۳۸۳ھ

منازل القرآن - عبدالمالک - لاہور - (بدون تاریخ)
 موجز القرآن - سید ظفر حسن - شمیم بکڈپو - کراچی (بدون تاریخ) ص ۳۸
 موضح القراءة فی السج المتواترات - نجیب اللہ خاں - عنایت اللہ کراچی (بدون تاریخ) ص ۱۶
 نافع القرآن - پیر محمد لکھنوی - نامی پریس لکھنؤ - ۱۳۰۶ھ - ص ۱۱۸
 نجوم القرآن - غلام قادر - دفتر اشاعت - مسجد موسیٰ کراچی
 نزہۃ القاری (بدون مصنف مطبع ابراہیم لکھنؤ - ۱۳۱۹ھ - ص ۱۰
 نظم الفارج - قاری نجی الدین - ۱۳۵۰ھ - ص ۱۷

وجہ الثانی (عربی اور اردو) اشرف علی تھانوی - مطبع قاسمی - دیوبند - ۱۳۷۶ھ - ص ۱۸
 وسیلۃ القاری علی کلام عبدالباری - قاری کریم اللہ خاں دہلوی - ۱۳۷۶ھ - ص ۷۲
 ولی القاری - محمد خلیق عبدالوہابی رامپوری - رامپور - ۱۳۰۳ھ - ص ۶۳
 ہدایۃ الترتیل لتلاوة الترتیل - عبدالحی بخاری - مجلس اشاعت العلوم حیدرآباد دکن - ۱۳۳۵ھ

(دو جلدیں)

ہدایات الرحمن فی آیات الكتاب الحکیم - رحیم بخش - ادارہ نشر و اشاعت اسلامیات ملتان (بیت) ۵۴
 ہدایت القاری - مسکین محمد دین قادر سرسوری - الہی بخش - تاجر کتب گجرات - ۱۲۶۹ھ - ص ۹۶
 ہدایت القرآن - عبدالہادی - ۱۳۱۰ھ
 ہدایت القرآن - ابوالشمس عبدالہادی - ۱۳۱۰ھ (دو جلدیں)
 ہدایت المرید لفظ التجوید - کریم حسن - نظام دکن پریس - حیدرآباد دکن - ۱۳۳۲ھ - ص ۲۸
 ہدیۃ طاہریہ فی الآیات القرآنیۃ - محمد طاہر مکتبہ قاسمیہ - ملتان (بدون تاریخ) ص ۳۲
 ہدیۃ الوحید فی علم التجوید - عبدالوحید - مطبع قاسمی دیوبند - ۱۳۳۲ھ - ص ۵۸